

Asia: VN/19178/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi (DSA:n toimeenpano)

1. Yleistä

Yleistä

Kopiosto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi. Hallituksen esitysluonnoksen tarkoitus on toimeenpanna digipalvelusäädös eli Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta. Luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi laki verkon välityspalvelujen valvonnasta sekä muut digipalvelusäädöksen edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöömme.

Kopiosto ry on Suomen luovaa alaa kattavimmin edustava tekijänoikeusjärjestö. Vuonna 1978 perustettuun Kopiostoon kuuluu 44 eri kulttuurin ja viestinnän alojen järjestöä. Kopiosto edustaa valtakirjoilla 80 000 kotimaista luovan alan tekijää, kustantajaa ja esittävää taiteilijaa sekä kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyjen edustavuussopimusten kautta satoja tuhansia ulkomaalaisia tekijöitä ja kustantajia.

Kopiosto pitää hallituksen esitysluonnosta lähtökohtaisesti toimivana kokonaisuutena ja yhtyy Tekijänoikeuden tiedostus- ja valvontakeskus ry:n (TTVK) lausuntoon.

Kopiosto haluaa erityisesti korostaa, että valvovilla viranomaisilla tulee olla riittävät keinot, resurssit ja IPR-osaaminen valvontatehtävien hoitamiseen erityisesti laittoman tekijänoikeuden suojaaman sisällön valvontaan.

Kopiosto kannattaa esitystä kumota sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa oleva vastuuvapaussäätely palveluun tallennetusta laittomasta sisällöstä (pykälät 182–184 § ja 187–194 §) ja korvata ne digipalvelusäädöksen suoraan sovellettavilla säännöksillä verkon välityspalvelun

tarjoajien vastuuvapaudesta. Kansallisten säädösten kumoaminen on välttämätöntä, jotta digipalvelusäädöksellä tavoiteltu harmonisointi toteutuu eikä Suomessa ole asetuksesta tai muista EU-maista poikkeavaa sääntelyä.

2. Valvovat viranomaiset ja niille osoitetut valvontatehtävät

Valvovat viranomaiset ja niille osoitetut valvontatehtävät

Viittaamme tältä osin Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n lausuntoon. On tärkeää varmistaa lainsäädännössä, että valvovien viranomaisten valvontavaltuus kattaa kaikki asetuksen noudattamisen edellyttämät tilanteet ja velvollisuudet.

3. Viranomaisten tutkintavaltuudet

Viranomaisten tutkintavaltuudet

Viittaamme tältä osin Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n lausuntoon.

4. Seuraamukset digipalvelusäädöksen rikkomisesta

Seuraamukset digipalvelusäädöksen rikkomisesta

Viittaamme seuraamuksia koskevilta osin Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n lausuntoon ja siinä esille nostettuihin perusteluihin.

On hyvä, että seuraamuksista asetuksen ja annettujen velvoittavien päätösten noudattamatta jättämisestä, rikkomisesta tai laiminlyönnistä on säädetty yksityiskohtaisesti. Kopiosto haluaa kuitenkin nostaa esille, että hallituksen esitysluonnoksesta on jätetty säätämättä seuraamusmaksut asetuksen artiklassa 9 (Määräykset toteuttaa toimia laitonta sisältöä vastaan) ja 10 (Määräykset antaa tietoja) välityspalveluille asetettujen velvoitteiden noudattamisen laiminlyönnistä. Pidämme tärkeänä, että näiden osalta hallituksen esitysluonnosta täydennetään jatkovalmistelussa ja myös näiden velvoitteiden laiminlyöntiin tai rikkomiseen liittyy seuraamusmaksu.

Luonnoksessa on jätetty asetuksen artiklojen 14(4), 17(4), 20(4), 23(2), 28(1), 30(2) ja 31(3) velvoitteet seuraamusmaksujen ulkopuolelle. Tältä osin Kopiosto on eri mieltä ja näkee tärkeäksi seuraamusmaksujen säätämisen myös näihin velvoitteisiin. Erityisen tärkeä on ns. Know Your Business Customer eli elinkeinonharjoittajien jäljitettävyyttä koskeva periaate, jolla varmistetaan, että kuluttajat saavat tietää, kenen elinkeinonharjoittajan kanssa he ovat tekemässä etäsopimusta, mutta myös se, että elinkeinonharjoittaja on jäljitettävissä esimerkiksi tuotevääreännös- tai oikeudenloukkaustilanteessa. Asetus edellyttää, että velvoitteen noudattamista valvotaan ja sen laiminlyönnistä voidaan määrätä seuraamusmaksu. Kansallinen lainsäätäjä ei voi omavaltaisesti eliminoida säännöksen soveltamista Suomessa säätämällä sitä asetuksen vastaisesti seuraamusten ulkopuolelle.

5. Liikenne- ja viestintäviraston seuraamuskollegio

Liikenne- ja viestintäviraston seuraamuskollegio

6. Muut asiat

Muut asiat

Haluamme vielä lopuksi todeta, että on hyvä, ettei luonnoksessa esitetä muutoksia tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskeviin unionin oikeuden sääntöihin, kuten esimerkiksi DSM-direktiivin 17 artiklaan eli tekijänoikeuslain uuteen 6a lukuun. Kuten asetuksen johdantokappaleessa 11 todetaan, digipalvelusäädös ei vaikuta tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskeviin unionin oikeuden sääntöihin eikä niissä vahvistettuihin erityisiin sääntöihin ja menettelyihin.

Salmela Kirsi
Kopiosto ry